

provincie Overijssel

VERKIEZINGSPROGRAMMA CHRISTENUNIE 2007-2011

Kiezen voor elkaar

ChristenUnie

Inhoudsopgave

Kiezen voor elkaar in Overijssel	4
Programma Bestuur	5
Programma Economie en Innovatie	6
Programma Water	7
Programma Ruimte	8
Programma Landelijk gebied	9
Programma Zorg	10
Programma Cultuur en Maatschappelijke Ontwikkeling	11
Programma Milieu	12
Programma Bereikbaarheid	13
Programma Veiligheid	14
Financiën	15
Bijlage: Wat dóet de provincie eigenlijk?	16
Kandidatenlijst	18

Kiezen voor elkaar in Overijssel

Voor elkaar is... Samen leven

Mensen leven niet voor zichzelf. Zij functioneren pas goed sámen met anderen. Pas in het samen leven en samen werken komen mensen echt tot hun recht. Dat besef is in onze maatschappij op de achtergrond geraakt.

Daarom vindt De ChristenUnie het van belang om meer aandacht te besteden aan relaties tussen mensen en minder het accent te leggen op het individu. Wij doen dat vanuit ons *christelijk geloof*, dat ons leert om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Met 'naaste' bedoelen wij iedereen waar we mee in aanraking komen.

Een samenleving wordt gedragen door goede relaties tussen mensen in gezin of buurt. Het geldt ook voor de relaties tussen werkgevers en werknemers, politici en burgers, zorgverleners en zorgvragers. En ook tussen mens en natuur.

Vanuit die overtuiging wil de ChristenUnie werken aan een waardevolle samenleving.

Maar dat kan zij niet alleen.

Voor elkaar is... Samen werken

Veel burgers zijn zeer actief, in verenigingen, wijken, kerken en noem maar op. Dat verdient versterkt te worden. Door samen actief te zijn en door ieder zijn eigen verantwoordelijkheid te laten dragen, vormen we een samenleving. Samen met mensen uit onder meer buurten, bedrijven, welzijnsorganisaties, verenigingen en kerken willen wij actief en betrokken werken aan een leefbare provincie.

Dat zal in eerste instantie moeten gebeuren tussen mensen en organisaties onderling. Maar ook de provinciale overheid kan en moet daar verantwoordelijkheid in nemen. Haar eerste taak daarbij is, naar bijbels gebod, een schild te zijn voor de zwakken en daarbij recht en gerechtigheid te betrachten. Vaak is het voldoende om de noodzakelijke randvoorwaarden te stellen. Maar soms zal de provincie zelf het initiatief moeten nemen of actief dienen op te treden. Ze zal zich daarbij in alle gevallen dienstbaar dienen op te stellen.

Vanuit deze visie wil de ChristenUnie in Overijssel werken aan:

- Respect en ruimte voor identiteit
- Verantwoord omgaan met de ruimte
- Duurzaam beheer van de schepping
- Een veilige woonomgeving
- Goede toegankelijke zorg
- Betrouwbaar en herkenbaar bestuur
- Meer sociale samenhang
- Veilig, maar ook schoon verkeer en vervoer

Voor elkaar.....Met de ChristenUnie!

Het politieke handelen van de ChristenUnie valt op door haar heldere en genuanceerde aanpak van problemen en vraagstukken in de samenleving. Onze opvattingen en plannen, zoals die in de speerpunten van dit programma zijn opgenomen, baseren wij op uitgangspunten ontleend aan de Bijbel. Daarom willen we dat de overheid betrouwbaar en rechtvaardig is. Een overheid die het zwakke beschermt en kiest voor een goed beheer van Gods schepping.

Wij gaan voor oplossingen die uiteindelijk het beste zijn voor mens en milieu, voor stad en platteland, voor ouderen en jongeren, voor gezinnen en alleenstaanden, voor werkenden en niet-werkenden, voor Nederlanders en medelanders.

*Kortom, in Overijssel
gaan we samen zaken
voor elkaar maken.*

Programma Bestuur

Trends en uitgangspunten

Nederland is een steeds complexer wordende samenleving. Provinciale problemen hebben vaak een landelijke, Europese of zelfs mondiale dimensie. De regelgeving is ingewikkeld en de verantwoordelijkheden van rijk, provincie en gemeente zijn niet altijd even helder.

De ChristenUnie streeft naar duidelijke regelgeving en afgebakende verantwoordelijkheden. Het ingezette beleid van minder regels en minder bureaucratie moet krachtig worden voortgezet. We zetten ons ook in voor herstel en handhaving van het gezag van de overheid.

Speerpunten voor communicatie:

1. Om de betrokkenheid tussen burgers en bestuur te bevorderen worden de resultaten van de publieksdebatten, georganiseerd door het Overijsselse Debatcentrum, met voortvarendheid in heldere besluitvorming omgezet en teruggekoppeld.

Speerpunten op bestuurlijk niveau

1. Voor een optimale inzet van de Europese structuurfondsen voor Oost-Nederland, wordt verder vorm gegeven aan een intensieve samenwerking met de provincie Gelderland.
2. Het Grotestedenbeleid (GSB) wordt voortgezet, waarbij het accent gericht is op wijkgerichte aanpak, tegengaan van verpaupering, zorg voor jongeren, veiligheid en voorkomen van gettovorming.
3. De projecten voor de verdere ontwikkelingen van de netwerksteden Zwolle-Kampen, Stedendriehoek en Twente, worden met voortvarendheid in uitvoering genomen.
4. Beleids- en uitvoeringstaken die door gemeenten kunnen worden uitgevoerd worden aan gemeenten overgedragen met de daarbij behorende financiële middelen.
5. Om voortdurend alert te zijn op de bereikte effecten van het gevoerde beleid en tijdig bestaand beleid te kunnen bijsturen, wordt opnieuw een Commissie Beleidsevaluatie ingesteld.

6. In het provinciale personeelsbeleid wordt de zondagsrust zoveel mogelijk gewaarborgd. Het college van Gedeputeerde Staten laat zich in beginsel ook niet vertegenwoordigen bij activiteiten op zondag.
7. Een sterke provincie en sterke gemeenten blijven de basis voor het regionale bestuur. Eén bestuurslaag moet politiek verantwoordelijk zijn voor het oplossen van een bepaald maatschappelijk probleem. (zie ook de bijlage bij dit programma).

Speerpunten voor internationale samenwerking

1. Vanuit onze positie zijn we in staat kennis en kunde ter beschikking te stellen aan mensen in andere landen. Naast de voort te zetten activiteiten in Letland, Polen en Roemenië wordt een relatie aangegaan met een land of gebied in Afrika. Het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (COS) kan daarbij een communicatieve rol vervullen naar de burgers van Overijssel.

Programma Economie en Innovatie

Trends en uitgangspunten

Het is een zegen wanneer menselijke inspanning tot resultaat leidt. Dat geeft persoonlijke voldoening en het is belangrijk voor de ontwikkeling van de samenleving.

In Twente blijven de ontwikkelingen achter bij de rest van de provincie, terwijl binnen de 5 grote steden ontwikkelingen in de werkgelegenheid een verschillend tempo hebben.

Economische ontwikkeling is geen doel op zich: zij heeft gevolgen voor het ruimtegebruik, voor de infrastructuur, woningbouw en voor zaken als milieu, natuur en landschap. Daarnaast speelt de bereikbaarheid van steden en dorpen een grote rol.

De economische, sociale en culturele dynamiek van de samenleving kan een hoge tol eisen in de persoonlijke levenssfeer. Vele mensen hebben last van psychische problemen, stress en werkloosheid. De samenleving moet haar collectieve rustmomenten, vooral de zondagsrust, koesteren en verdedigen. Werkloosheid onder bepaalde groepen blijft een belangrijk aandachtspunt. Vooral de jonge, de allochtone en de langdurig werklozen verdienen bijzondere aandacht.

De provinciale taak behelst ook het scheppen van voorwaarden voor een optimale ontwikkeling op het gebied van werkgelegenheid, arbeidsmarkt en bedrijfsleven. Zij doet dit door initiërend, stimulerend en coördinerend op te treden.

Speerpunten voor economie

1. Bedrijventerreinen die achterop zijn geraakt en ongunstig liggen worden samen met gemeenten gesaneerd en herbestemd.
2. In overleg met Deventer wordt de ontwikkeling van het bedrijventerrein Epse-noord versneld.
3. In het kader van de innovatieroute voor Twente wordt bij de Universiteit Twente een leerstoel gerealiseerd, gericht op onderzoek naar de problematiek van het op de markt brengen van nieuwe producten.
4. In samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland (Oost NV) wordt het concurrentievermogen van de industrie bevorderd.
5. Oost NV krijgt voldoende middelen om een Engelstalige versie van "Puur Oost" uit te geven, om daarmee de internationale acquisitie te optimaliseren.
6. Maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen wordt krachtig gestimuleerd.
7. Het voorkomen en bestrijden van werkloosheid onder jongeren heeft topprioriteit. Een optimale relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt is daarbij fundamenteel.
8. Hardenberg en Steenwijkerland kunnen voor hun streekfunctie op blijvende steun van de provincie rekenen.
9. De provincie zet zich krachtig in om de relatieve economische achterstand van Twente weg te werken.

Speerpunten voor toerisme en recreatie

1. Met het Gelders-Overijssels Bureau voor Toerisme wordt een programma opgezet om meer agro-toerisme en kortdurende verblijfsrecreaties op het platteland van Overijssel te realiseren.
2. Om de persoonlijke beleving van het buitengebied te bevorderen wordt de verdere aanleg van wandelpaden (ook over akker- en weilanden), fietspaden, mountainbike-, vaar- en paardrijdroutes uitgebreid. Sporten als motorcross, mountainbiken en racen met speedboten is alleen acceptabel in daarvoor aangewezen gebieden.
3. Weidevogelgebieden en rustgebieden voor het wild verdienen actieve bescherming.

Programma Water

Trends en uitgangspunten

Klimaatverandering, bodemdaling en verstedelijking zetten de waterhuishouding onder druk. We worden geconfronteerd met een toename aan wateroverlast, maar ook met een toenemend tekort aan water. Door bodemverontreinigingen, grondwateronttrekkingen en door vervuilde lozingen ontstaan er ook problemen met de kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater.

Goed rentmeesterschap over Gods schepping en verantwoordelijkheid voor elkaar en voor toekomstige generaties, betekent het op verantwoorde wijze omgaan met water. Veiligheid en gezondheid staan daarbij voorop.

Om overstromingen te voorkomen moet het teveel aan water op een goede manier worden vastgehouden, opgeslagen en afgevoerd. Daarom is het nodig dat er overloopgebieden worden aangewezen en andere mogelijkheden voor waterafvoer worden gecreëerd. Waar mogelijk wordt dit gecombineerd met natuurontwikkeling.

In 2015 moet het watersysteem op orde zijn, zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Het tot stand brengen van schone en ecologisch gezonde watersystemen vereist veel aandacht. De ChristenUnie wil dat de provincie binnen het aangegeven tijdspad (2015) de Europese kaderrichtlijn (EKR) tot uitvoer brengt. Daartoe worden waterkwaliteitsdoelen in kaart gebracht en beheersplannen opgesteld..

Om verdroging te voorkomen dient water zoveel mogelijk te worden vastgehouden in het gebied waar de neerslag valt. Het binnen laten van water uit andere gebieden moet worden tegengegaan. Duidelijk moet worden wat de gevolgen en de te nemen maatregelen dienen te zijn als gevolg van droge periodes, zoals in 2003 en juli 2006.

Speerpunten Veiligheid tegen overstroming

1. Het realiseren van voldoende ruimte voor waterberging heeft een hoge prioriteit.
2. Er worden adequate calamiteitenplannen opgesteld en de mate van geoefendheid wordt periodiek door een onafhankelijke instantie getoetst.

Speerpunten Waterkwaliteit

1. De provincie waarborgt dat in 2015 de waterkwaliteit voldoet aan de eisen van de ecologische- en gebruiksfuncties ten behoeve van natuur, landbouw, industrie, drinkwaterproductie en recreatie.
2. Om de gestelde kwaliteitsdoelen voor oppervlaktewater in 2015 te halen hebben nieuwe technologieën voor afvalwaterzuivering een hoge prioriteit.
3. Een goede drinkwatervoorziening is essentieel voor de volksgezondheid. Privatisering moet worden voorkomen, omdat het aandeelhoudersbelang niet mag prevaleren boven het publiek belang.

Speerpunten Waterkwantiteit

1. De provincie geeft aan in welke gebieden de verdroging van natuur en landbouw met voorrang wordt aangepakt.
2. De provincie stimuleert een zuinig gebruik van drinkwater om zo droogteschade door waterwinning te beperken.
3. De provincie onderzoekt, samen met de waterschappen, hoe de negatieve invloeden van extreem droge periodes beperkt kunnen worden.

Programma Ruimte

Trends en uitgangspunten

Ruimte is schaars en kostbaar. Dat vereist een zorgvuldig omgaan met de verschillende functies in een gebied. De eigenheid en de bestaande kwaliteiten van een gebied zijn doorslaggevend voor het evenwichtig op elkaar afstemmen van wonen, werken, natuur, landbouw en vervoer. Bij grotere projecten kunnen instrumenten als Ruimtelijke Kwaliteit en Ontwikkelingsplanologie worden ingezet.

In de komende Statenperiode worden het Streekplan 2000+, het Waterhuishoudingsplan, het Milieubeleidsplan en het Verkeers- en Vervoersplan herzien en samengevoegd tot één Provinciaal Omgevingsplan (POP). In navolging van de uitgangspunten van de Nota Ruimte wil de ChristenUnie dat de ontwikkeling van het beleid vooral bij de gemeenten komt te liggen. Zij beoordelen de spreiding van wonen en werken over de verschillende kernen in hun gemeente. De provincie stuurt daarbij de bovenlokale samenwerking en houdt het totale overzicht. De provincie blijft ook verantwoordelijk voor samenhangend beleid ten aanzien van leefbaarheid, kennisinfrastructuur, veiligheid en spreiding van voorzieningen.

De ontwikkelingen in de netwerksteden Zwolle/Kampen, Stedendriehoek en Twente moeten afgestemd worden met de omliggende gemeenten.

Wonen is een basisbehoefte. Daarom blijft de ChristenUnie vooral streven naar voldoende betaalbare huur- en koopwoningen en verkorting van de wachtlijsten. De problematiek van de vergrijzing vraagt om differentiatie in het woningaanbod voor senioren. Allochtone senioren vragen bijzondere aandacht. De provincie moet fors blijven inzetten op het verminderen van knelpunten ter zake van regelgeving, snelle vergunningverlening en voorfinanciering bodemsanering.

De provincie beraadt zich op nieuwe instrumenten om de grondprijs te verlagen en meer sociale woningbouw mogelijk te maken.

Provincie en gemeenten moeten een klimaat scheppen, waardoor de woonopgave creatief en voortvarend wordt aangepakt.

Speerpunten voor ruimte

1. Het Provinciaal Omgevingsplan (POP) geeft duidelijk aan wat de effecten zijn voor regionale economie, werkgelegenheid en milieu.
2. De nationale landschappen IJsseldelta en Noordoost Twente kunnen blijven rekenen op een financiële bijdrage van de provincie.
3. De verdere ontwikkeling van de A1 en de A28 moet in samenhang met andere opgaven als openbaar vervoer, bedrijvigheid, waterberging en kwaliteit van het landschap worden gerealiseerd.
4. De provincie zet zich met alle betrokken partijen in voor een solide financiering van het Masterplan IJsseldelta-Zuid.
5. De provincie voert een terughoudend grondbeleid. Bij grote projecten kan de provincie aan privaatsamenwerking deelnemen in de kosten van grondverwerving.

Speerpunten voor wonen

1. De provincie bevordert de bouw van betaalbare en levensloopbestendige huur- en koopwoningen, zowel in het stedelijk als landelijk gebied.
2. De provincie stimuleert het stichten van woonvormen voor mensen met een (verstandelijke) beperking. De provincie scheidt ruimte voor instellingen om op basis van de eigen identiteit te blijven functioneren.
3. Woningbouwcorporaties en bouwondernemingen worden door middel van een prijsvraag uitgedaagd nieuwe woonvormen voor senioren te ontwikkelen. Daarbij zullen veiligheid, sociale contacten, vervoer, zorg en woonomgeving nadrukkelijk aan de orde komen.
4. De leefbaarheid van de kleine kernen blijft een belangrijk aandachtspunt.

Programma Landelijk Gebied

Trends en uitgangspunten

Het bouwen en bewaren van de aarde is een scheppingsopdracht die vanuit de Bijbel tot ons komt. De ChristenUnie kiest daarom voor harmonie tussen landbouw en natuurbelangen om samen verder te komen. Het gebiedsgericht werken biedt hiervoor een goede mogelijkheid om tot een breed draagvlak te komen. Zij vindt de agrarische sector van groot belang. Gezinsbedrijven vormen daarbij de ruggraat van de land- en tuinbouw.

De ChristenUnie ziet een drietal mogelijkheden voor agrarische bedrijven: bevorderen van land- en tuinbouw door schaalvergroting en innovatie, impuls geven aan agrarische verbreding én blijven streven naar biologische landbouw.

De gestage daling van het aantal landbouwbedrijven is voor de ChristenUnie reden voor zorg. In de diverse besluitvormingsprocessen dient de positie van de perspectiefvolle land- en tuinbouw voorrang te krijgen.

De ChristenUnie vindt de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur, waarvan de Robuuste Verbindingszones onderdeel zijn, belangrijk. Voorkomen moet echter worden dat deze zones leiden tot verlies van cultuurhistorische waardevolle gebieden en bestaande biodiversiteit. Een verstandige inrichting en goed onderhoud van de natuur is gebaat bij de inzet van de natuurbeschermingsorganisaties en van particuliere grondeigenaren. Langlopende regelingen voor particulier- en agrarisch natuurbeheer leveren hieraan een goede bijdrage.

Het Investeringsbudget Landelijke Gebied (ILG) stelt provincies, samen met gemeenten en waterschappen, in staat om op effectieve wijze de rijksdoelen voor het landelijk gebied te realiseren.

Speerpunten voor landbouw en natuur

1. Realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur gebeurt op basis van vrijwilligheid; het uitkopen van gehele agrarische bedrijven (grond en gebouwen) tegen reële waarden is daarbij uitgangspunt.
2. De standaardgrootte van een agrarisch bouwblok wordt vergroot tot maximaal 1,5 ha. Een qua vorm flexibel bouwblok wordt mogelijk gemaakt.
3. Kennis over duurzame land- en tuinbouw wordt breed verspreid onder agrariërs.
4. Boeren en rietelers krijgen een reële vergoeding voor agrarisch natuurbeheer en landschapsonderhoud.
5. De provincie zet in op een netwerk van begeleiding en hulpverlening voor ondernemers die hun bedrijf beëindigen. De levensbeschouwelijke identiteit van de hulpverlening speelt hierbij een belangrijke rol.

Speerpunten voor het landelijk gebied

1. Provinciale Staten stellen de kaders vast voor de uitvoering van het ILG met de gemeenten (Bestuurlijk Gebiedsgericht Overleg) en waterschappen.
2. In het ILG moet voldoende budget beschikbaar zijn voor gebieden die niet onder de Reconstructie vallen (Noordwest Overijssel, Noordoost Overijssel, Zwolle/Kampen).
3. In het kader van de continuïteit van het gebiedsgericht werken wordt aan elk gebied budget beschikbaar gesteld voor voltijds gebiedscoördinatoren.
4. De uitvoering van het programma Groene en Blauwe Diensten (natuur en water) wordt voortvarend opgepakt. Een doeltreffende financieringsstructuur is nodig voor een goed beheer en onderhoud van het landschap.
5. De provincie verleent planologische medewerking aan agrariërs die nevenactiviteiten willen opstarten.

Programma Zorg

Trends en uitgangspunten

De ChristenUnie vindt dat het provinciale beleid primair gericht moet zijn op de eigen verantwoordelijkheid en keuzemogelijkheden van de burgers.

De huidige tendensen van individualisme, vereenzaming, opvoedingsproblemen, zinloos geweld, criminaliteit, materialisme en verval in verslavingen, vereisen goede en professionele hulp. Het beleid gaat uit van de eigen capaciteiten van de hulpvrager.

De zorg voor de jeugd is allereerst een verantwoordelijkheid van de ouders. Soms redden de ouders het niet alleen en is extra zorg nodig; die moet zoveel mogelijk tijdig, dichtbij en kortdurend zijn.

De (verstandelijk) gehandicapte medemensen zijn volwaardige leden van onze maatschappij. Ook zij zijn unieke schepselen van God. Binnen de mogelijkheden die zij van hun Schepper hebben ontvangen moeten zij in staat worden gesteld zich te ontplooiën.

De toenemende vergrijzing vraagt ook van de provincie extra aandacht.

Op het gebied van zorg en welzijn is een eenduidige regelgeving noodzakelijk. Het beleid dient gericht te zijn op de vraag naar zorg.

Speerpunten jeugd

1. Bureau Jeugdzorg Overijssel wordt ontwikkeld tot een herkenbare en gemakkelijk bereikbare voorziening, die op basis van de hulpvraag alert en tijdig doorverwijst naar de meest gewenste (identiteitsgebonden) hulpverleningsinstantie.
2. Voor plaatsing op de wachtlijst is een geldige indicatie vereist. De periode tussen aanmelding van een kind en de indicatiestelling mag niet meer dan enkele weken bedragen. Voor urgente hulpvragen mag er helemaal geen oponthoud zijn.
3. De provincie houdt overzicht van de wachtlijsten en wachttijden van zorgverlenende instellingen. Zij heeft budget beschikbaar om plotselinge hulpvragen snel te laten oppakken.
4. Identiteitsgebonden hulpverleningsorganisaties krijgen dezelfde faciliteiten om hun werk te doen als andere organisaties.

5. Gezinscoaching is een goed instrument om vroegtijdig grotere problemen te voorkomen. Eigenkracht conferenties worden ondersteund.
6. Organisaties die voorlichting geven ter voorkoming van alcohol-, drugs-, gok- en seksverslaving worden in beginsel gesubsidieerd.

Speerpunten maatschappelijke zorg

1. De provincie ziet er op toe dat er voldoende mogelijkheden zijn van opleiding, arbeid, ontspanning en goede woonomstandigheden voor (verstandelijk) gehandicapten.
2. De provincie blijft ruimte scheppen voor identiteitsgebonden instellingen.
3. In het kader van armoedebestrijding krijgen Initiatieven van bijvoorbeeld Stichting Leergeld en Voedselbanken, zolang die nodig zijn, provinciale ondersteuning.
4. De provincie stimuleert en faciliteert de totstandkoming van zorgboerderijen voor onderscheiden doelgroepen, die voldoen aan het landelijke kwaliteitssysteem. Een goed overleg tussen zorgboerderijen en zorginstellingen die cliënten detacheren, over budget en begeleiding, is daarbij noodzakelijk.

Speerpunten Ouderen

1. Er wordt een toekomstgericht en integraal ouderenbeleid ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende provinciale beleidsterreinen.
2. Wanneer thuis sterven niet kan, is opname in een hospice een goed alternatief. De provincie stimuleert een provinciebrede dekking van hospices en kan een startsubsidie verstrekken.

Speerpunten vrijwilligerswerk, mantelzorg en WMO

1. De provincie beschikt over expertise om gemeenten, die daarom vragen, te ondersteunen bij de hun toegewezen taken voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
2. Voor een optimale ondersteuning van vrijwilligers krijgt het Servicecentrum Vrijwilligerswerk Overijssel (SVWO) meer structurele middelen.

Programma Cultuur en Maatschappelijke Ontwikkeling

Trends en uitgangspunten

Omdat kunst en cultuur niet waardevrij zijn, wil de ChristenUnie een cultuurdebat tot stand brengen over waarden en normen in de kunst en de rol van de provinciale overheid daarbij.

Kunstzinnige vaardigheden behoren tot de gaven die God aan mensen geeft. Kunst en cultuur verdienen een grote uitingsvrijheid., De ChristenUnie is echter tegen uitingsvormen die godslasterlijk of discriminerend zijn, dan wel op het gebied van zedelijkheid bijbelse normen overschrijden. Onder deze voorwaarden kan de provincie stimuleringspremies verlenen.

De provincie heeft een rijke cultuurhistorie waar we zuinig op moeten zijn. Kennis van onze geschiedenis geeft zicht op de toekomst.

De ChristenUnie is voorstander van een breed gedragen, zelfstandige regionale omroep (RTV-Oost). Hoewel de waardering voor de programmering niet op alle punten wordt gedeeld, is het belang van deze omroep groot. Hij geeft in tegenstelling tot de landelijke zenders aandacht aan de eigen woonomgeving en regionale waarden. Daarnaast heeft hij de onmisbare functie van rampenzender.

De provincie vervult een stimulerende en faciliterende rol voor de amateur-, breedte-, en gehandicapten sport. Professionele- en topsport hebben voor de ChristenUnie geen prioriteit.

Speerpunten Cultuur

1. Om de eigen identiteit van de provincie te behouden en te versterken worden streektaal, studie van streekgeschiedenis, folklore en regionale bouwkunst bevorderd.
2. Musea met boven lokale uitstraling kunnen van de provincie financiële steun ontvangen.
3. Traditionele kunstuitingen zijn net zo waardevol als experimentele of vernieuwende kunstvormen. Dit moet tot uitdrukking komen in het subsidiebeleid van de provincie.
4. Voor een verantwoorde uitvoering van het subsidiebeleid moet het op provinciaal niveau georganiseerde cultuurdebat resulteren in een kunstcode als waarborg.
5. Het historische en mobiele erfgoed wordt mede door de provincie in stand gehouden.

Speerpunten media

1. Aandacht wordt gegeven aan een goede en verantwoorde kwaliteit van de programma's van RTV-Oost.
2. De provincie bevordert dat in het onderwijs aandacht wordt gegeven aan een verantwoord gebruik van de moderne media.

Speerpunten bibliotheken

1. De bibliotheek is een basisvoorziening die zich verder kan ontwikkelen tot een kenniscentrum voor informatie op meerdere gebieden. De Overijsselse Bibliotheek Dienst (OBD) vervult hierbij een spilfunctie.
2. De provincie bevordert goed bereikbare en betaalbare bibliotheekvoorzieningen.

Speerpunten Sport.

1. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan sport voor mensen met een handicap en aan jongerensport.

Programma Milieu

Trends en uitgangspunten

De toenemende belasting van het milieu en de uitputting van natuurlijke hulpbronnen leiden tot ernstige gevolgen voor de biodiversiteit, het klimaat, de gezondheid, de leefomgeving en tot onbeheersbare veiligheidsrisico's.

Het milieubeleid van de ChristenUnie is gebaseerd op het feit dat God de Schepper van hemel en aarde is. Hij heeft de mens de opdracht gegeven de schepping als goede rentmeesters verantwoord tot ontplooiing te brengen en daar zorgvuldig mee om te gaan. Daarvoor wil de ChristenUnie zich van harte inzetten, omdat de huidige manier van werken en consumeren daarmee niet in overeenstemming is.

In het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) worden de mogelijkheden aangegeven om de milieubelasting zodanig terug te dringen dat economische groei mogelijk wordt zonder verdere vervuiling van het milieu. Hiervoor is draagvlak noodzakelijk bij burger en bedrijfsleven. Met het huidige beleid of intensivering daarvan kunnen de doelen van het NMP4 niet worden bereikt.

In de Toekomstagenda Milieu worden concrete maatregelen genoemd om met een geheel andere en betere sturingsfilosofie deze doelen wel te realiseren. Milieu wordt daarbij als kans gezien en niet als bedreiging.

Bedrijven die kansen zien om via innovaties een extra bijdrage aan het milieu te leveren en de efficiency van hun bedrijfsproces te verbeteren, kunnen op steun van de provincie rekenen. Dit is goed voor het milieu, de concurrentiepositie van deze bedrijven en levert een versterking van de economie op.

Als voorbeeld kan dienen dat stil asfalt gecombineerd met lage geluidsschermen net zo effectief zijn als grote schermen, terwijl het minder kost.

De continuïteit van de energievoorziening is van wezenlijk belang. Ook blijft er veel aandacht nodig voor energiebesparing en alternatieve vormen van energieopwekking.

Speerpunten Milieu

1. De provincie ondersteunt bedrijven die gerichte innovaties willen uitvoeren, waarbij naast de milieu-doelstellingen van de overheid tevens een beter bedrijfsrendement bereikt kan worden.
2. De provincie stimuleert een vruchtbare samenwerking tussen gemeenten, kennisinstellingen en marktpartijen bij de realisatie van milieudoelstellingen in Overijssel.
3. Bedrijfsterreinen worden zodanig ingericht dat bedrijfsprocessen zo duurzaam mogelijk kunnen worden uitgevoerd.
4. De provincie levert een substantiële bijdrage aan de in de Toekomstagenda Milieu opgenomen resultaatverplichtingen voor 2010 met betrekking tot:
 - binnenlandse emissie van broeikasgassen,
 - emissieplafonds verzuring en luchtkwaliteit,
 - waterkwaliteit,
 - bodemsanering,
 - het wegwerken van de afvalberg.

Speerpunten Energie

1. In samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties worden energiebesparingprogramma's opgezet met als uitgangspunt een energiebesparing van ten minste 2 % per jaar.
2. Energiebesparing in woningen, zowel van de bestaande voorraad als bij nieuwbouw, wordt actief gestimuleerd.
3. De ontwikkeling van schone energiebronnen, die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de vervanging van de fossiele energiebronnen, wordt gestimuleerd.
4. Warmtelozingen in water en lucht worden tegengegaan door de verplichting om afvalwarmte ter beschikking te stellen aan derden.

Programma Bereikbaarheid

Trends en uitgangspunten

De gebiedsgerichte netwerkanalyses laten zien dat zonder aanvullende maatregelen de doorstroming op de wegen en daarmee de bereikbaarheid verslechtert.

Voor de ChristenUnie is een goede doorstroming op de wegen in Overijssel van belang voor de economische ontwikkeling in onze provincie en voor maatschappelijke participatie van mensen onderling. De verkeersveiligheid is daarbij van groot belang omdat er mensenlevens mee gemoeid zijn. Verder zal zorgvuldig rekening gehouden moeten worden met de ruimtelijke inpassing ter bescherming van het milieu.

De ruimtelijke ontwikkeling van steden, dorpen en bedrijfstreinen is van invloed op het ontstaan van knelpunten in de verkeersinfrastructuur. Daarom zullen mobiliteit en ruimtelijke ordening integraal moeten worden aangepakt. Vervoer over water en openbaar vervoer moeten onderdeel uitmaken van het mobiliteitsbeleid om de knelpunten op te lossen.

Speerpunten Verkeer en Vervoer

1. De uitkomsten van de netwerkanalyses in relatie tot kosten en baten zijn prioriteitbepalend voor het oplossen van de verkeersknelpunten.
2. Problemen op het onderliggende wegennet rond de A28, de N50, de A1, de A35/N35, de N34 en de N340, evenals de aansluitingen van de N18 op de A35, de N331 op de A28, en de N35 op de A28 verdienen provinciale steun om tot goede oplossingen te kunnen komen.
3. Rondwegen zijn nodig voor doorstroming van het doorgaande verkeer en om de veiligheid in steden en dorpen te bevorderen.
4. De provincie stimuleert een verschuiving van goederenvervoer over de weg naar de beschikbare water- en spoorinfrastructuur.
5. Verdere capaciteitsaanpassingen van het Twentekanaal nabij Hengelo (combiterminal) en Enschede zijn van groot belang. Met Gelderland wordt de verbetering van de sluis bij Eefde afgestemd.
6. Innovaties die leiden tot vermindering van het aantal vrachtkilometers op de weg en het oplossen van verkeersknelpunten hebben een positieve invloed op het milieu en kunnen op steun van de provincie rekenen.
7. De provincie onderzoekt, samen met de regio Twente,

of het bestaande plan voor een Ongehinderd Logistiek Systeem (OLS) in Twente voldoende bijdraagt aan het oplossen van de vervoersproblematiek en aan verbeteringen van het milieu.

Speerpunten Duurzaam Veilig

1. De door het Kennisplatform Verkeer en Vervoer geformuleerde maatregelen op basis van de uitgangspunten van het rapport "Door met Duurzaam Veilig" worden in Overijssel uitgevoerd, inclusief die in de sfeer van handhaving, educatie en gebruik van intelligente transportsystemen (ITS).
2. Het aantal verkeersdoden in Overijssel moet in 2010 ten opzichte van 2002 zijn verminderd van 63 tot niet meer dan 54 en het aantal ziekenhuisgewonden van 944 tot hoogstens 873.

Speerpunten Openbaar Vervoer (OV)

1. Het aantal passagiers van het openbaar vervoer moet op het platteland jaarlijks met minimaal 2% toenemen en in de stad significant meer.
2. Bij aanbesteding blijft de kwaliteit van het openbaar vervoer ten minste gelijk.
3. In gebieden zonder OV is, voor mensen zonder eigen vervoer, een betaalbare regiotaxi het middel om de leefbaarheid en maatschappelijke participatie op het platteland te bevorderen.
4. Het OV naar vitale bestemmingen zoals ziekenhuizen, verzorgingshuizen en knooppunthaltes is in 2010 goed toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking.
5. Een optimale aansluiting tussen de verschillende vervoerwijzen in het OV wordt bevorderd.
6. Om meer gebruik te maken van de onbenutte capaciteit in het OV zal een proef uitgevoerd worden om ouderen en bepaalde groepen mensen in daluren gratis of tegen sterk gereduceerd tarief te vervoeren.

Speerpunten fietsverkeer

1. Ter verbetering van de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid, het comfort en de samenhang van het fietsnetwerk in Overijssel, worden de daartoe vereiste maatregelen opgenomen in het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan.
2. Waar mogelijk en gewenst worden goede en diefstal-veilige voorzieningen bij halteplaatsen aangebracht.

Programma Veiligheid

Trends en uitgangspunten

De zorg voor de veiligheid van de burgers behoort tot de kerntaken van de overheid.

Criminaliteit en onveiligheid moeten krachtig bestreden worden..

Fundamentele vragen over de diepere oorzaken van zinloos en huiselijk geweld moeten aan de orde komen om de juiste preventieve maatregelen te kunnen nemen

De ChristenUnie is tegen een gedoogcultuur. Het is voor alle burgers van belang dat er duidelijke regels bestaan, die ook gehandhaafd worden. De overheid is echter niet alleen verantwoordelijk. Burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties zijn eveneens verantwoordelijk voor de bevordering van de veiligheid. Een leefbare samenleving vraagt om een sterk normbesef bij overheden en burgers. De ChristenUnie wil dat ook het provinciebestuur hierin zijn verantwoordelijkheid neemt.

Speerpunten voor openbare orde

1. In samenwerking met gemeenten worden activiteiten ontplooid om zinloos en huiselijk geweld terug te dringen. Via het provinciale Debatcentrum wordt de samenleving bij één en ander nadrukkelijk betrokken.

Speerpunten voor veiligheid

1. De provincie moet verantwoordelijk blijven voor de planning en spreiding van het ambulancevervoer. Ambulances moeten in de hele provincie 24 uur per dag binnen de wettelijke aanrijtijden beschikbaar zijn en patiënten veilig kunnen vervoeren.
2. De Commissaris van de Koningin overlegt regelmatig met de grensregio's in Duitsland over rampoefeningen en samenwerking met betrekking tot veiligheid, criminaliteit en hulpverlening.
3. De provincie ziet er op toe dat de gemeentelijke rampenplannen en rampbestrijdingsplannen door periodieke oefeningen actueel blijven en dat communicatie over de risico's met de burgers wordt verbeterd.

Financiën

Trends en uitgangspunten

Bij het besteden van de provinciale middelen is voor de ChristenUnie uitgangspunt een rechtvaardige en verantwoorde verdeling van de beschikbare gelden.

De overdracht van Rijkstaken aan de provincie is alleen aanvaardbaar als naast de bevoegdheden ook de benodigde middelen worden overgeheveld.

De provincie ziet af van een concurrentiestrijd met andere provincies en het in dat kader realiseren van prestigeprojecten.

De betrokkenheid van de burgers bij het beleid wordt bevorderd door, daar waar mogelijk, een directe relatie tussen de provinciale heffingen en de daarmee te bekostigen doelen van het provinciale beleid.

Speerpunten voor financieel beleid

1. Het subsidiebeleid is er primair op gericht om het particulier initiatief te stimuleren en niet om samenwerking af te dwingen ten koste van identiteitsgebonden instellingen.
2. Subsidieverlening gebeurt terughoudend. Criteria voor subsidieverlening zijn:
 - a. de activiteiten moeten naar het oordeel van de provincie van waarde zijn voor de publieke samenleving
 - b. de activiteiten moeten duidelijk zijn en door particulieren voldoende ondersteund worden.
 - c. de activiteiten mogen niet in strijd zijn met bijbelse normen en de wet.
 - d. de activiteiten moeten voldoen aan vooraf daaraan gestelde voorwaarden
3. Als bij de controle blijkt dat de gelden niet conform de gestelde voorwaarden zijn besteed worden deze teruggevorderd.
4. Opcenten op de motorrijtuigenbelasting worden alleen verhoogd wanneer de provinciale middelen anders een structureel tekort vertonen. De inkomsten stijgen immers al automatisch door de toename van het wagenpark, zowel in aantal als gewicht.
5. Wanneer de motorrijtuigenbelasting verdwijnt, dienen er alternatieve provinciale inkomsten te komen. Het totaal van de belastingdruk mag echter niet stijgen.
6. De winsten van Essent behoren op een evenwichtige wijze vertaald te worden naar de tarieven.
7. De financiële positie laat toe dat de provincie financieel investeert in programma's en projecten die de (jeugd)werkloosheid verder terugdringen.

Om tot een compact en leesbaar programma te komen is veel van het bestaande beleid waar de ChristenUnie achter staat niet opnieuw in dit programma opgenomen.

Bijlage:

Wat dóet de provincie eigenlijk?

Wat dóet de provincie eigenlijk?

De rol van de provincie als middenbestuur tussen rijk en gemeenten staat velen niet helder voor ogen. Bovendien is deze rol voortdurend in ontwikkeling. De provincie Overijssel heeft in het najaar van 2006 een brochure laten verschijnen over de vraag welke functies en ambities zij voor zich zelf ziet als modern middenbestuur.

De ChristenUnie deelt deze visie en neemt daarom graag delen van deze brochure over als informatie voor de burgers. De brochure heeft als titel: **De vitale coalitie van de provincie Overijssel**, met als ondertitel: *Verkenning naar de toekomst van het middenbestuur*.

De functie van het middenbestuur

De provincie Overijssel is er eerst en vooral ten dienste van haar burgers. Het gaat haar om hun werk, welvaart, huisvesting, veiligheid, gezondheid en welzijn. De provincie heeft de taak een doeltreffend geordende, ontsloten, veilige en vertrouwenwekkende omgeving te ontwikkelen en te onderhouden. Een klimaat waarin gemeenten, kennis- en onderwijsinstellingen, culturele, zorg- en veiligheidsinstellingen, waterschappen en bedrijven floreren en een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke doelen. Veel verschillende vraagstukken zijn met elkaar verweven, maar benodigde kennis zit vaak bij afzonderlijke disciplines. Alleen door disciplines te integreren en diverse partijen met elkaar te verbinden in vitale coalities kunnen maatschappelijke uitdagingen effectief worden aangepakt. De provincie beperkt zich daarbij niet tot het correct uitoefenen van haar eigen specifieke taak, maar richt zich op effecten en resultaten die zij nooit in haar eentje zou kunnen bereiken.

Dit commitment aan maatschappelijke resultaten leidt ertoe dat de provincie niet alleen het initiatief neemt om partijen bij elkaar te brengen en processen te regisseren, maar dat zij daarin ook actief participeert. Veel maatschappelijke partners als bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen, woningcorporaties en zorginstellingen zijn zo groot en breed georiënteerd dat ze de beïnvloedingskracht van (samenwerkende) gemeenten te boven gaan. De provincie heeft vaak wel de schaal om als min of meer onafhanke-

lijke vertegenwoordiger van het publieke belang leiding te nemen en actief te participeren. De provincie participeert door de directe inzet van eigen bevoegdheden, door zelf te investeren en door subsidies in te zetten. De inzet van de provincie helpt andere partijen vaak net over de drempel heen om, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, in actie te komen. Als alle partijen werkelijk samen in actie komen, is er in onze ogen sprake van een vitale coalitie.

Zo'n vitale coalitie is natuurlijk geen doel op zichzelf, maar het middel om maatschappelijk resultaat te boeken. Zo'n coalitie is voortdurend in beweging: partijen sluiten aan of nemen afscheid als hun rol is uitgespeeld. Het is niet de bedoeling dat de provincie op deze manier projecten of taken opeist, en ook niet dat zij altijd ieder gaatje in gemeentelijke samenwerking opvult. Een vraagstuk hoort thuis op het niveau met de kleinste schaal waarop die verantwoordelijkheid gedragen kan worden. De provincie geeft andere partijen graag de ruimte om hun verantwoordelijkheid te nemen. Bovendien hoeft niet per se een overheid de trekker van zo'n coalitie te zijn, al wordt haar onafhankelijke positie als vertegenwoordiger van het publieke belang meestal wel door alle partijen geaccepteerd, en gewaardeerd.

Van de provincie (en de overheid in het algemeen) vraagt dit een ondernemende houding, gericht op maatschappelijke resultaten en samenwerking. Het uitoefenen van administratief-juridische bevoegdheden en het opstellen van beleidsplannen kunnen deel uitmaken van de inspanningen, maar die blijven daartoe zeker niet beperkt.

De ambitie van Overijssel

Overijssel wil een innovatiemotor in de Nederlandse kenniseconomie zijn. Overijssel staat voor wervende, bloeiende steden, voor natuur, water, landschap, toerisme en agrarische bedrijvigheid van hoge kwaliteit. Met de IJssel-Vechtdelta ligt Overijssel midden in Nederland, met Twente is Overijssel de toegang tot Duitsland en Oost-Europa.

De provincie wil resultaten en effecten bereiken die merkbaar zijn in het dagelijks leven van mensen. Dat lukt alleen als we coalities vormen om maatschappelijke vraagstukken gezamenlijk aan te pakken. Coalities van overheden, bedrijven, maatschappelijke

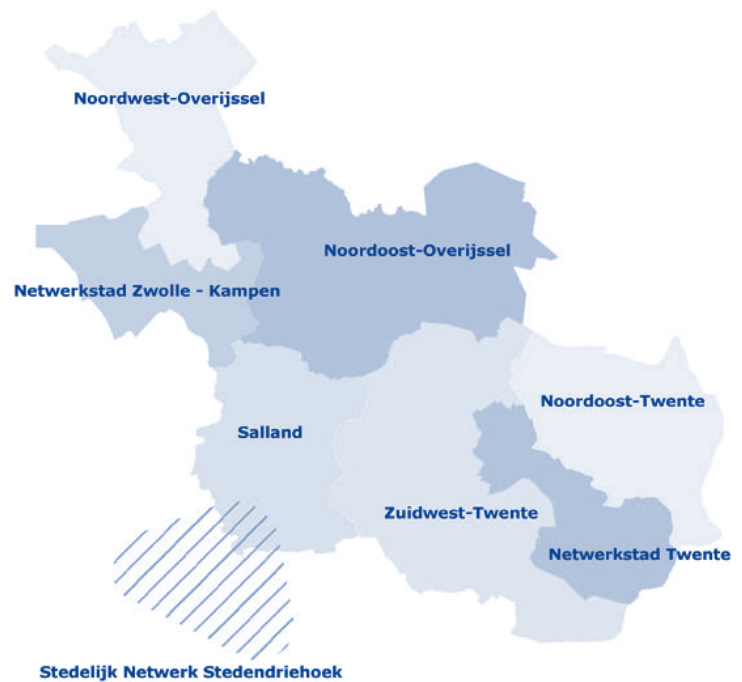
organisaties en burgers. De provincie neemt hiervoor het initiatief, geeft richting en committeert zich aan resultaten. De Europese Unie doet niet voor niets steeds vaker een beroep op het regionale schaalniveau.

De diensten van het middenbestuur

Om te integreren en te verbinden, werkt de provincie langs drie 'productielijnen'. De provincie produceert visies en ambities, levert waarborgen voor kwaliteit en bewaakt de realisatie van projecten:

Visie: de provincie verzamelt en analyseert gegevens, voert een dialoog met partners en geeft al die informatie vervolgens betekenis in een ontwikkelingsvisie voor de regio. Die visie is geen blauwdruk, maar de gedeelde ambitie van een netwerk van partijen, die zich daardoor weer laten inspireren voor hun eigen keuzes en beslissingen. Voorbeelden zijn de samenwerkingsagenda Twente in internationaal perspectief en het gezamenlijke werkprogramma met Gelderland, Limburg en Noordrijn-Westfalen. We hebben netwerk-analyses en we werken aan een Provinciaal OmgevingsPlan voor de ruimtelijk-fysieke ontwikkeling van Overijssel.

Waarborg voor kwaliteit: de provincie komt op voor publieke belangen die het risico lopen veronachtzaamd te worden. Algemeen gezegd gaat het om het voorkomen van afwentelgedrag. Vanuit regionaal perspectief is het niet optimaal als gemeenten elkaar beconcurreren met woningen, bedrijventerreinen of toeristische attracties. Vanuit regionaal perspectief is het belangrijk een ambitieus kwaliteitsniveau voor lokale samenlevingen en bestuur te waarborgen. Ook de kwaliteit van natuur, milieu, water en landschap moet op regionaal niveau gewaarborgd worden. Gezien de belangen die hierbij in het geding zijn, zijn toezichhoudende bevoegdheden noodzakelijk, maar het instrumentarium van de provincie is breder. Zij kan kennisdeling bevorderen, ontwikkelingen pro-actief signaleren en bestuurlijke interventies plegen op basis van haar wettelijke of morele gezagspositie. Mede dankzij de provincie vindt bijvoorbeeld een voortvarende en evenwichtige woningbouwproductie plaats. En het publiceren van gemeentelijke belastingtarieven is een pro-actieve en samenwerkingsgerichte manier om de kwaliteit van het financieel bestuur te waarborgen.

Realisatie: de provincie staat er voor in dat grote maatschappelijke projecten op regioniveau succesvol worden voltooid. Vanouds werden daar subsidies voor ingezet, nu zetten we steeds vaker directe bevoegdheden in of we investeren zelf. Voorbeelden zijn de trekkersrol van de provincie in het project IJsseldelta, het faciliteren van het Twents Innovatieplatform, de aanpak van de reconstructie van het landelijk gebied en het vlottrekken van de herstructurering van bedrijventerreinen. Ook de Eigen Krachtconferenties, waarin het hele sociale netwerk rond een hulpbehoevende jongere wordt geactiveerd, zijn door de provincie geïnitieerd.

Het schaalniveau van het middenbestuur

Overijssel is een provincie met een zelfbewust bestuur dat voortvarend en toekomstgericht wil werken. Wij nemen afstand van (het beeld van) de passieve en autoritaire provincie, die achter de feiten aan hobbelt. Wij richten ons op samenwerking, initiatief en ondernemerschap. De provincie Overijssel is met al haar partners vol ambitie bezig met de ontwikkeling van de regio. Wij zijn in staat bestuurlijk maatwerk te creëren: we werken samen met Twentse gemeenten voor de ontwikkeling van Twente, op vele dossiers ook met Gelderland, andere grensprovincies en onze Duitse bureaus. De basisstructuur van drie democratisch gelegitimeerde bestuurslagen is ons uitgangspunt. Op de lange termijn kan een fusie met Gelderland tot een nieuwe provincie Oost-Nederland een kansrijke optie zijn, maar op dit moment is dat niet noodzakelijk voor het realiseren van onze doelen.

Onze kandidaten

1.	Marjan van der Bent-Van den Hout	Witharen
2.	Freek Nieuwenhuis	Rijssen
3.	Tjeerd Oostra	Hengelo
4.	Klaasje Huisman	Staphorst
5.	Gerrit-Jan Merkus	Kampen
6.	Henriëtte van der Graaf-Huls	Zwartsluis
7.	Egbert Kooiker	Rijssen
8.	Kor Dikkema	Zwolle
9.	Jan Westert	Ommen
10.	Klaas van Olst	Genemuiden
11.	Bernard Veldkamp	Enschede
12.	Maurits Vermeulen	Zwolle
13.	Henk Bakker	Vroomshoop
14.	Henk de Vos	Diepenveen
15.	Anja van den Dolder-Soeten	Hardenberg
16.	Freek Nijhof	Almelo
17.	Henk Koobs	Rouveen
18.	Henk van der Ploeg	Punthorst
19.	Henk Boxum	Sint Jansklooster
20.	Johan van der Bent	Liederholthuis
21.	Klaas Ytsma	Sibculo
22.	Jan van der Graaf	Enschede
23.	Gerrit Jaspers	Den Ham
24.	Wolbert Meijer	Hasselt
25.	Willie Roskam-Kroeze	Nijverdal
26.	Roel Huls	Zwartsluis
27.	Janneke Flim-Gerritsen	Rijssen
28.	Gerrit Niemeijer	Hardenberg
29.	Esmé Wiegman-Van Meppelen Scheppink	Zwolle

Contactadres: ChristenUnie Overijssel • Het Sterrekroos 15 • 8064 HT Zwartsluis
bestuur@overijssel.christenunie.nl • www.overijssel.christenunie.nl